

“Şuşa mədəniyyətinin inciləri”: Saatlı məscidi

**Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən “Şuşa ili”
münasibətilə həyata keçirilən “Şuşa mədəniyyətinin
inciləri” layihəsi yeni təqdimatlarla davam edir.
Layihənin “Şuşanın memarlıq salnaməsi” bölməsi
üzrə növbəti təqdimatı Saatlı məscidinə həsr olunub.**

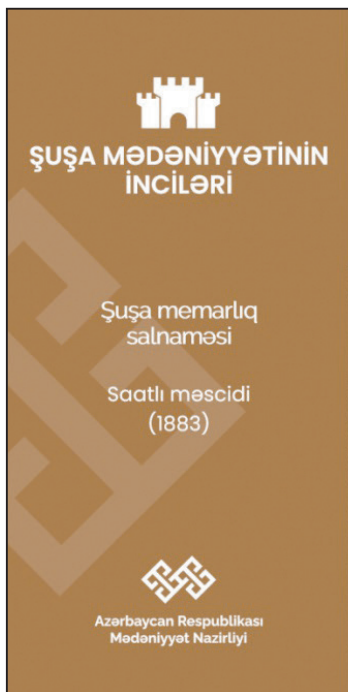
Qarabağın tacı
Şuşa şəhəri ölkəmizin
mədəniyyətinin, incəsənətinin,
memarlığının inkişafında
mühüm yer tutur. Məhz buna
görə də Şuşa Prezident
İlham Əliyev tərəfindən
Azərbaycanın mədəniyyət
paytaxtı elan olunub.

Şuşa şəhərinin memarlıq
abidələrindən biri də Sa-
atlı məhəlləsində yerləşən
tarixi məsciddir. Bu məscidin
memarı Kərbəlayi Səfixan
Qarabağidir. Belə ki, Saatlı
məscidi Qarabağda bir neçə
monumental dini və mülki
tikilinin, o cümlədən Şuşada
Aşağı və Yuxarı Gövhər ağa
məscidləri, Ağdamda Cümə
məscidi və Bərdə İmamzadə
türbəsinin də müəllifi olan
Kərbəlayi Səfixan Qarabaği-
nin layihəsi əsasında 1883-cü
ildə inşa edilib. Bu barədə
məlumat məscidin əsas
fasadında yerləşdirilmiş inşaət
kitabəsində verilib. Abidə
memarın son əsərlərindən biri
hesab edilir.

Məscid Azərbaycan Res-
publikası Mədəniyyət və Tu-
rizm Nazirliyi tərəfindən ölkə
əhəmiyyətli tarix-mədəniyyət
abidəsi kimi qeydiyyatla alınıb.

Məscidin inşa edildiyi
yerdə əvvəl Molla Pənah
Vaqifin dərs keçdiyi bir-birinə
bitişik mədrəsə binası olub.
Saatlı məscidi əsas fasadında
assimetrik girişə malikdir.
Tikilini Şuşanın digər məhəllə
məscidlərindən fərqləndirən
əsas xüsusiyyəti onun
minarəyə malik olmasıdır.
Belə ki, şəhərdəki bu tip digər
məscidlərin damında müəzzin
üçün kiçik köşk yerləşdirilsə
də, Saatlı məscidində rəngli
kərpiclərdən istifadə olunaraq
zəngin naxışlarla bəzədilmiş
minarə inşa edilib.

Aşağı və Yuxarı Gövhər
ağa məscidlərindən fərqli
olaraq, Saatlı məscidinin
minarəsi məscid bina-
sı ilə bitişik deyil və giriş
həyətdəndir. Divanxana mey-
danından effektiv görünən,

ifadəli rəngarəng vertikalı
ilə özünəməxsus kompozi-
siya silueti yaradan minarə
yerləşdiyi küçənin memarlıq
ansamblında tamamlayıcı rol
 oynayır. Minarənin üstü çadır
formalı gümbəzlə tamamlanır.

Məscidin interyerinin
işlənməsində qabartma və
yapma bəzəklərdən bol
istifadə olunub. Restavrasiya
işləri 1980-ci illərdə aparılıb.

1992-ci il mayın 8-də Şuşa
Ermənistan tərəfindən işğal
olunduqdan sonra bu məscid
də xarabalığa çevrilib, onun
interyeri və minarəsi dağıdılib.

Şuşada işğalın acı
nəticələrinə məruz qalan
tikililər sırasında Azərbaycanı
təcəssüm etdirən çoxlu tarixi
abidə var. Qədim şəhərdə
Azərbaycan Respublikası
Nazirlər Kabinetinin 2 av-
qust 2001-ci il tarixli qərarı
ilə təsdiq olunmuş dövlət
qeydiyyatına götürülmüş 210
abidə var.

Saatlı məscidinin interyer
həlli bədii kamillik nümunəsi
hesab oluna bilər. Tavana
dayaq olan dörd səkkizbucaqlı

daş sütunlara malik olan
ibadət zalı diqqəti cəlb edir.
Divarların səthi həndəsi fiqur-
lar və nəbati naxışlarla tərtib
olunub. Məscidin tək minarəsi
binanın arxa tərəfində inşa

edilib. Belə güman edilir ki,
minarə məscidlə eyni vaxtda
deyil, bir qədər sonra ucaldı-
lıb.

Araşdırmalara görə, Saatlı
məscidinin yerində 1759-cu
ildə Qarabağ xanı Pənahəli
xanın tikdirdiyi məscid və
mədrəsə olub.

Şəhər müzəffər
Azərbaycan Ordusu
tərəfindən azad olunandan
sonra məsciddə təmizlik işləri
aparılib, təmir işləri görü-
lüb. İşğaldan azad olunmuş
ərazilərdə yerləşən digər
tarixi abidələrimiz kimi Saatlı
məscidində də bərpa işləri
həyata keçirilərək, yenidən
öz həqiqi sahiblərinin –
Azərbaycan xalqının ixtiyarına
verilib.

Qeyd edək ki, Prezident
İlham Əliyev 2021-ci il
yanvarın 14-də Şuşaya səfəri
zamanı Saatlı məscidini də
ziyaret edib. Dövlət başçısı
məscidə Məkkədən gətirilmiş
“Qurani-Şərif”i hədiyyə edib.

M.MÜKƏRRƏMOĞLU,
“Xalq qəzeti”